

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 18. П. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 228-36
Адреса для телегр.: Діло Львів
Код: П. К. О. Львів 504060
Важу Чеська Лижів
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з чинником) 3.00 зл.
квартально 10.00 „
піврічно 20.00 „
річно 40.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 20 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ДОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СЕТ.

Всі (очні) ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДОСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЗНАЧНА ЗНИЖКА ЦІН!

УБРАНЬ, ПАЛЬТ І ФУТЕР

ФАБРИКА
ОДЯГІВ

РОТ І РУДЕРФЕР

Львів, Листопа 3/4.
(Буд. Кірово (Лавас))

Співдайте свої ошадности і всяку часову зайву готівку

В ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 18.

бо це не тільки безпечно і корисно для Вас львівця, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні центри, Українбанки, Повітові Союзи, Районні Молодари та взає кооперативний промисел.

ДЛЯ КОЖНОЇ РОЗУМНОЇ ДИТИНИ
НАЙМИЛІШИМ ДАРУНОЧКОМ
НА СВ. МИКОЛАЯ І НА ЯЛИНКУ
є ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
враз з ПУШКОЮ ОШАДНОСТІ
найбільшого і тому найпевнішого українського
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50.

ИНВЕНТАРНА ПРОДАЖ.

ЦЕНТРАЛЬНА

Малопольська Каса Ошадности
У ЛЬВОВІ

(раніше Галицька Каса Ошадности)

РІК ОСНУВАННЯ 1843 Р.

Установа публичного права.

Видає ошадності книжечки на ім'я і пред'являє

з порукою держави

Всё ратушка блужд і чекан.

РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 500,000 зод.
Зависелі виплати — П. К. О. 500198.

Уряд Карпатської України перебирає державне майно.

Карпатоукраїнська влада веде переговори з Прагою та словацьким урядом у справі уряду державних доріг та дирекції почт і телеграфів, які мають уже від 1. січня 1939 р. на Карпатській Україні працювати. В таких коротких рокині важко буде це перевести з уваги на різні технічні та господарські труднощі. Все таки праці в цьому напрямі йдуть вперед і напр. дирекцію почт-яку евакуували з Ужгорода, ще перед Різдвяними Святими перенесуть до Хусту.

На підставі нової конституції Карпатської України від 1. січня 1939 державні ліси, держ. майно та державні копальні соли в Солотвинських Долах переходять під владу карпатоукраїнського уряду. Це принесе очевидно різні

персональні зміни. Однак ближчих інформацій про ці зміни, що настануть у найближчих днях, покищо нема.

НОВІ ГРАНИЦІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Давніша границя Карпатської України з Мадярщиною мала 211 км. довжини. Теперішня границя матиме приблизно 30 км. менше. Однак току, що лавкою границю творила ріка Тиса, значить, природна межа, яку легше було стерігти, теперішня границя потребуватиме більше митних урядів та службовців прикордонної сторожі. Остаточно розмістити митні уряди та станції прикордонної сторожі аж тоді, коли демаркаційну лінію устійнять як державну границю.

Оголошено закон про конституцію Карпатської України.

Як подає карпатоукраїнське пресове бюро, в найновішому числі вісника законів оголошено повний текст закону про конституцію Карпатської України та всіх приписів, що торкаються цієї конституції.

УЖГОРОД У МЕЖАХ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подають праски „Народні Листи“, по українському боці залишилася частина Ужгороду. Карпатоукраїнський уряд утворив з неї окрему громаду під назвою Ужгород, українські ділячі хотять розбудувати цю громаду на нове велике місто. Господарські й будівельні умовини дуже сприяють цим планам.

ЗАКАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОТИ ПАРТІЙНИЦТВА.

До Хусту приїждять масово делегати з різних околиць краю, щоб залепити уряд про щоденність населення. При цьому вони підкреслюють, що все населення гостро виступає

проти партійництва, яке дотепер вводило роздор.

МУКАЧІВСЬКА ДЕРЖАВНА ГІМНАЗІЯ В РАХОВІ.

Мукачівську державну гімназію евакуували до Рахова, де вже почалася шкільна наука. Давніше мовою навчання була в тій гімназії російська або мапів-російська мова, тепер навчання відбувається в українській мові. Ческі паралельні відділи відчинять можливо швидко тоді, коли зголоситься відповідна скількість дітей.

ЛІКВІДАЦІЯ БАТЬКІВСЬКИХ КОМІТЕТІВ.

Декрет карпатоукраїнського міністерства віросповідань, шкільництва й освіти анулює розпорядок праського міністерства освіти з 1930. р., що запровадив до шкіл батьківські комітети. Тепер управи шкіл перебирають всі компетенції та все майно цих комітетів. Декрет підписав А. Штефан, що керує міністерством.

„Українське населення Сх. Словаччини матиме всі права“

— заявив ПРЕМ. О. Д-Р ТІСО ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Прем'єр Словаччини О. д-р Тісо, що йому цей договір подано до відома в Празі, запровадив його та згадав про нього у передвборній промові, що її вголосив перед мікрофоном у пятницю в год. 1945. Промова була звернена до словацького народу, але окреме місце у промові прем'єр присвятив українцям, що мешкають на території Словаччини. Обговорюючи відношення словаків до українців, прем'єр м. ін. сказав:

„Нашим ділогах блатів-українців зводимо

емо, що вони згідно з конституцією матимуть у Словаччині всі права. Матимуть забезпечений політичний, культурний, суспільний і господарський національний розвиток.

Ми, словаки, подібно до того, що вони почували себе, як у себе дома. Знаємо, що значить крижало, знаємо, що крижало мститься. Віримо в одного Бога, плаве в наших жилах одна словянська кров. Будемо рівні перед законом“

Важні завдання сьогоднішньої хвилини.

(З ПРИВОДУ ВИБОРІВ ДО ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.)

Львів, 17. грудня 1938.

(К.) Застра, себто 18. ч. м. відбуються вибори до міських рад у Варшаві, Познані, Краківі, Торуні і в менших містах і містечках західної та північно-західної Польщі. На Півночі вже такі вибори недавно перебігли. Вони мали цікавий вислід: покінчилися повною поразкою проурядових озонівських листів і П-ти містечках, себто поразкою тих польських політичних груп, які там перемогли в останніх сеймових виборах. У Галичині вже розписано вибори до міських рад деяких міст (Чортків, Борислав). Не пізніше як до 15. лютого 1939. мають розписати вибори на громадських радних у т. зв. полудневих і полуднево-східних воєводствах, себто у краківському, львівському, станіславському і тернопільському, а вибори до рад решти галицьких міст, отже й до міської Ради у Львові, теж розписуть у найближчих місяцях, не далі, як у квітні 1939 р. Словом, ми стоїмо на порозі виборів або виїзду вже у період, коли йдуть вибори до органів, які мають справді велику вагу і значення для найширших мас нашого населення.

Тимчасом на українському виборчому фронті тихо. Польська преса переповнена статтями і дописами з дотеперішнього виборчого терену. Вони згадують там переносу, тут поранку опозиції. Зате в нас навіть не опинилися — по за газетини статтями якось достояння інтерпретації своєї виборчої організації, яку призначено у „Віснику Закону“ 16. серпня 2. р. та яка вже від 29. ч. р. серія об'єднує. Нова організація, хоч опирає на самоуправному законі з 1933 р. і хоч назвала лише форму закону від тоді об'єднання виборчим регулюванням, проте має багато змін, навіть корисних (виборча організація до міських рад) та є в деяких своїх постановках дуже складна. Її треба дозвально розумовити, висвітлювати та найбільше поширити. Нпр. постанови про устійнення вислуду голосування дуже складні. Такими складними процесура самого голосування, на ампатов, коли зголошено більше лист кандидатів на радних. Вони праски, коли зголошено одну листу, голосування не відбувається.

Можна названо перебігати, що на який ми вперді різні будуть випадки, де зголошено

лише одну ласту і де голосування не відбувається. В польських центральних повідствах іде агітація за компетенцією покликуючи часні громадських рад на засади добровільного порозуміння населення, отже без виборів, після зголошення одної ласту кандидатів на радних, а не на засади голосування. Польська преса позаяк, що нпр. на 4.240 громад келецького повідства, де назначено вибори до громадських рад, у 3.290 громадах зложено тілми по одній ласті. Видно, що рішальним колам удається подекуди „виполітизувати“ самоуправу і виводити сюди норми аполітичного персонального добору на засади фахової придатності і суспільного вироблення. Та й тут польська опозиція іронізує. Мовляв, повинь зголошеш одної ласту має своє оправдання не в браку охоти змагатися за політичне обличчя самоуправи, лише в заплуваності нової виборчої ординації до самоуправних органів. Просте, селяни волить — хай ця преса — не мати з нею клопоту. Адже вона така складна, що видється нечаб у виборах мали брати участь самі астрономи...

У нас мабуть буде інша картина. Боротьба на нашому терені йтиме не за політичне лише за національне обличчя самоуправи. Трудно подумати, щоб у сьогоднішніх умовах переважала засада одної ласті.

І саме тому, що це все слід підготувати, прилюдна опінія мусить трівожитися занедабним українських політичних партій, які досі не спромоглися бодай на одну брошуру з висвітленням виборчої ординації, хочби до громадських, волосних і повітових рад. Країни пора приступити до якнайбільш інтенсивної праці на тому відтинку! Дістаємо відомості з різних сторін нашого краю, що всюди відбуваються вже польські наради у справах виборів до територіальної самоуправи, де беруть участь польські урядові і суспільні кола і також теперішні польські радні, війти і солтиси. Теми нарад невідомо, однак не трудно здогадатися: це підготовча акція, щоб самоуправу нашої території по змозі знову опанувати.

Не потребуємо пригадувати, як покинулися для нас попередні вибори до самоуправних органів. Не будемо шукати теж причин нашої тодішньої невдачі. Сьогодні важно усвідомити собі, що територіальна самоуправа, яка повстане на підставі виборів, матиме вирішальний вплив на дві справи невичайної ваги: 1) на майбутнє обличчя парламентарних тіл. Важко припустити, щоб майбутня виборча ординація до цих тіл позбавила територіальну самоуправу рішального впливу на їх склад; 2) на державне законодавство у справах культури, позашкільної освіти, суспільної опіки і народного здоров'я. Це законодавство безперечно опреться на будучій самоуправі. Народні бібліотеки, опіка над дітьми, суспільна гігієна, розбудова суспільного господарства, це все ділянки збірного життя, де досі мало ініціативу громадянство. Треба припускати, що внаслідок тенденції новітнього законодавства і намагання держави, переняти якнайбільше справ у свої руки та керувати ними, ініціативу у тих справах перейме самоуправа. Вона ж тепер є одним з органів держави, доповнює, поширює та опирає на ширших суспільних підставах її функції. Чи потребуємо широко розводитися над тим, яке важке буде те, чи матимемо вплив на самоуправу, коли справді порушені тут збірні потреби громадянства перейдуть у силу невідомих сьогодні ще законів з громадських установ до самоуправи?

Тому треба, щоб отряслися з бездіяля наші політичні чинники і постаралися відробити те, що занедали. Треба також, щоб найширші кола українського громадянства вишлись зі стану байдужности до таких справ і не вважали їх маловартими у хвилині, коли переживаємо „європейські події“. Політика не зносить порожнечі. Тим більше не зносить її політична боротьба. І тому без огляду на те, що буде за пів року, рік чи два, сьогодні мусимо виконати те, чого від нас вимагає теперішня хвилина. А вона вимагає від нас збільшеної активності і безумовної єдності у боротьбі за заступництво у самоуправі на нашій території.

Оце у найновішому (36) числі „Зеспу“ знаходимо програмову статтю п. Я. К. з „Галичини — Волинь“. Зміст статті такий: Сх. Галичина й Волинь це дві різні землі. Українська справа в Галичині відмінна від тієї, що знають Волині. Тому й державна політика на тих землях блудить. В Галичині не ділять польсько-української співпраці. Волинь — інша країна. Це терен польсько-української співпраці, угрунтованої ідеєю спільної протимосковської боротьби. Не швидко пропадає над польського шовінізму, але ідея співпраці зриможе. Її символ — посол Скрипник.

Посол Скрипник дочекався від „Зеспу“ спеціальної похвали. На його честь написав у цьому числі „Зеспу“ велику статтю сам редактор п. Леон Брузда, а редакція додала до його дуже цікаве порівняння різних вибачень і промов пос. В. Мудрого і Скрипника.

Мету того конспективного порівняння вправду патетичне закінчення апострофу пос. Скрипника:

„Мудрий — пише „Зеспу“ — репрезентує українську політику лиса, що полягає на активній якнайбільш користі коштом Польщі під параваном фальшивої лояльности. Скрипник — це українець, який щиро вірить у можливість розв'язки української справи надшерблення Річипосполитої. Треба подати невичайну відвагу цього українця. Яко швидко діждемося мудрої постанови правлячих чинників, Скрипник не дочекає розширення й упадку свого напрямку. Також і ми мали би цього не бачити. До цього не діже“.

Сподівання „Зеспу“ не здійснились. Посол Скрипник, як відомо, зрештешав і свій погляд того дня, коли згадане число „Зеспу“ відбивали в друкарні. Чи вказує це на зломання його досюгочасної віри у власну політику — годі поки що казати. Разе жби думати, що коли Скрипник таки „зламав“, вказує те, що „не швидко дочекаємося розв'язки“ — як написав „Зеспу“ — політиків „хів“...

Великий відгомін у варшавських політичних колах викликав невдалий виступ пана Островського, през. Львова. Відома та дискусія у формі декларативної політичної апроприї до поляків Сх. Галичини помістив самий „Зеспу“, що гостро саркастично виступ послав типу п. Островського, написав і такі заяви, які свідомо передаємо за власним „Кур'єром Польським“ з різними змінами того часопису:

„Дуже цікаві заваги, що торкаються ділянки краю, висловлює „Зеспу“, орган з'єднання між Понтовським. Ось деякі з них“.

„Коли йде про поляків зі Східної Галичини, то того, що серед них існує найстрашніша недуга, якою є комплекс нечистоти, не треба спеціально доказувати, бо це воно очевидне“.

„На мій Бг! Коли скінчимо з такою постановою?“

„Може якісь панове зі Східної Галичини перестануть бавитися в правничі історії, славних „оборонців“ польської Східної Галичини і почнуть діяти. Чи якісь почати працю, щоб побудувати громадські і суспільні організації, які справді організувати широкі польські маси“.

„Доки нашими провідниками будуть помішники, які все своє зусилля спрямовують на те, щоб боронити своїх українських становців, доки не скінчить з себе перестане „антисемітизм“ і „антипольськість“ доки буде „скажати“, доки у польській державі матимете психіку залізної воли, що вміє тільки просити пошани і нарікати замість діяти, хочби навіть талановито, але діяти“.

„Шлях, яким йде Східна Галичина — шлях, яким йде поляки та українці. Нам унеможливує належну організаційну частину Польщі, а українців зводить до ірредентистичної групи, у якій треба буде активізувати репресії“.

Далі автор висловлює думку, що „немає потреби вказувати на українську незалежну державу“ і додає, що „малопольських українців підкаже в час війни“.

Помінаючи ту останню справу, треба знати, що автор має багато праці в тому, що пише про „психіку залізної воли“, що проявляється в діяльності польської Галичини.

„Правда про Волинь“..

Волинські інсценізації полк. Томашевського. Промак „Зеспу“ міністра Понтовського чи перемога реалізму? — Продовження „маршу на кресні“.

Варшава, 14. грудня 1938.

Почнемо від власної інформації з Варшави, тим більше, що польська преса не згадала про цю як-не-як цікаву подію ні словом.

Минулого тижня зорганізувала Команда Академічної Легії у Варшаві спеціальну „волинську академію“ під гаслом „Правда про Волинь“. Академія відбулась у „Домі Гарцера“, що підлягає вояводи Гражинському. Прибуло на неї понад 60 учасників академічних таборів на Волині, в тому числі понад двадцятьох зацікавлених „волинською правдою“ українців. Організатори й запрошені гості висловили низку промов, декларувавши, закликували до чину, патетикували. Найцікавішу промову виголосив сам командант А. Л. полк. Томашевський та його гість, 9. Бурша, римокатолицький парох з Явнєвої Долини на Волині. Перший задекларував себе „кресовиком“ і заповів, що коли минулого літа відвідало Волинь 400 таборників, то на другий рік поїде їх туди аж 2.000. Другий із нечуваним патосом (промовою о. Бурші було чути на вулиці) накреслив просто жакливу картину аноміальних відносин на Волині, оповідаючи такі небилиці:

Вояводи говорять там з власними жінками по українськи (11). На костел у Костополи вояводство не дало нічого, на церкву дало аж 10.000 злот. (?). Воявода засідав у комітеті 950-літнього хрещення Волині. В летючках з приводу того „східнотимського“ свята писалося, що на Волині прийде якийсь новий Христос (?). Відомо римська „Конгрегація про Руссію“ веде на Волині нехристиянську, ворожу роботу (?). В Дубні дочекались від неї якогось священника еспанця, православний молоді теодологи виробляють під впливом „євангелічного руху“, що дає православним десятки тисяч доларів з Америки (?), а всі насадки Римом уніятські священники з Бельгії та Еспанії явно проповідують, що польські ксьондзи перш за все мусять навернутися на християнство...

Галасом, що оці „буяли“ о. Бурші звільняють нас від обов'язку точніше описувати цілу декоративно-вокалічну частину того рідкого — навіть як на наші часи — видовища. Ли-

ше мимоходом додамо, що атракцією зборів був привезений з Волині „шляхотський хлопчина“ Фелікс Хмельницький, син робітника з Томашова, а цілість перейшла під гаслом, що його співали на мелодію відомої „Роти Конопницької“:

„Hetmańskim szlakiem
Popłynię na Wschód
Rycerski polski lud...“

Про Волинь взагалі від деякого часу загорили оживлено в тутешніх політичних і пресових колах. Дехто звязує це з передбаченими змінами. Про недалеку територіальну зміну „Діло“ вже писало, додамо тепер, що персональні зміни можуть прийти раніше. Пригадаємо хочби зацікавлений вислів недоволення одного з впливовіших волинських ксьондзів про сучасного волинського вояводу, на відкритті академії, якої протектором було військом...

З достовірних джерел довідуємося, що широке зацікавлення Волиню охоплює багато ділянок господарського життя. М. і. повного замкнення соціального кордону для української економічної „експансії“ з Галичини не треба вже навіть реалізувати. Цікаво також, що міністр хліборобства Понтовський зацікавився, як кажуть, справою церковних земель на Волині, що їх простір згідно з постановами нового статуту Православної Церкви зменшуватимуть до передбаченого статутом мінімуму (40 га).

Коли вже мова про волинські зацікавлення міністра Понтовського, то не від речі буде згадати промак, якого допустилася редакція журналу „Зеспу“, що підлягає його кабінетові і який недавно гостро виступав проти українців (про це була вже мова в „Ділі“). Отже той часопис від якогось часу, докладніше від часу, коли став органом і гучномовцем новоствореного Легіону Польської Молоді (ЛМП), почав висувати низку цікавих концепцій нормалізації українсько-польських відносин, цікавих тому саме, що їх ініціатива, як кажуть, сягає своїми коріннями до одного міністерського кабінету...

Боротьба з неписьменністю.

У своїй статті „8. грудень“ („Діло“ ч. 273 з 8 грудня 1935) проф. В. Сімович писав: „Тільки тоді в нас загине й саїд по неписьменних, коли до вола „Просвіти“ запровадимо всі, всі що відчувемо і знаємо, яка це гальма в національному житті безпросвітність. Тільки тоді дасть нам „Просвіта“ свідомого своєї гідності, своєї мети громадянина, коли все наше суспільство стане у лави „Просвіти“ і разом із нею, і під її прапором, пристане до праці.“

Цими словами охопив шан. професор тактику „Просвіти“ в боротьбі з неписьменністю серед українського народу. Поправді боротьбу з неписьменністю може успішно вести тільки цілий нарід, тільки ціле зорганізоване громадянство. Боротьбою з неписьменністю кермує окрема „Комісія для боротьби з неписьменністю при Головному Виділі „Просвіти“. В складі цієї комісії засідають громадяни, що мають найкращі зв'язки з цілим нашим зорганізованим громадянством, з усіма нашими товариствами й організаціями. Таким чином у боротьбі з неписьменністю пристало до праці з „Просвітою“ та під її прапорами все наше громадянство. Такі самі комісії, як при Головному Виділі „Просвіти“, знаходяться також при відділах філій і читальень. Вони повинні дбати про навчання письма всіх неписьменних на своїх теренах.

А є справді про що дбати. Бо неписьменність серед нашого народу ще дуже й дуже велика. Нехай говорять за себе оці статистики.

ших товариств та організацій, закликаючи їх до чинної допомоги в боротьбі з неписьменністю українських людей.

Боротьбу з неписьменністю „Просвіта“ веде, організуючи навчання неписьменних на спеціальних курсах для неписьменних або вдома. „Просвіта“ бажає, щоб усі неписьменні українські люди стали письменні, щоб навчилися читати й писати, щоб здобули собі основи національної та громадянської свідомості. В цій загальній національно-культурній справі „Просвіта“ рахує на співпрацю всього зорганізованого громадянства, на активну поміч всіх письменних українців.

Хто стане до боротьби з неписьменністю під прапором „Просвіти“ — на курсах для неписьменних чи в домашньому навчанні — повинен пам'ятати, що мандат на працю дає йому не лише почуття національного обов'язку, але й постанови § 2, а, статуту „Просвіти“. Виконуючи цю постанову, мають філії „Просвіти“ (філії та читальні) у своїй організаційній праці в боротьбі з неписьменністю на увазі вимоги розпорядку міністра освіти з дня 13. березня 1933 року ч. 32 (І. Польс. 857/33, У. Д. М. О. ч. 3, поз. 55). Тому праця над неписьменними на курсах для неписьменних чи вдома, організована „Просвітою“, має законні основи та не може ніде й від нікого зустрічати ніяких перепон.

„Просвіта“ сподівається, що все зорганізоване українське громадянство, бажаючи гідно й

хульська демаркаційна лінія біжить сільською вулицею, в Мукачеві цивилтар залишилися після бою кордону, хоча зарплато-українські прикордонники без формальностей перепускають похорони через кордон. В Ужгороді, Мукачеві та Берегові є 2.000 вітківців, але це переважно бездержавні жиди. Люди ще мусять звикнути до нового положення.

В Ужгороді й Мукачеві функціонують мадярські та українські школи. Жиди мають своє окремішнє шкільництво з жидівською гімназією в Ужгороді на чолі. Але число українських шкіл зменшується тепер тому, що зменшилось число українських дітей по мадярському бою демаркаційної лінії. Існують також німецькі школи в німецьких колоніях, хоча одну з найбільших німецьких шкіл у Мукачеві мадярська влада вже ліквідувала.

Комунікаційна та господарська проблема в мадярській частині Карпатської України не легка. Залізнична лінія до Мукачева ділі перервана і тому не до життя. Зменшений бетонний гостинець з Ужгороду до Мукачева, збудований чималими коштами Чехо-Словацькою, так само у двох місцях перерваний, так, що тепер їдець 42 кілометри добрим гостинцем, а 102 кілометри шляхи нагадують старі мадярські члани.

Але по обох боках кордону беруться уже до відбудови й розбудови. Будувати мусять добре подумати над тим, як зарозити шкодам, що виникли через нову кордонну лінію.

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!
В Т О М ПОВІСТІ

ВАСИЛЯ МАСЮТИНА

ДІРІВНА НЕФРЕТА

основаної на сенсативному відкритті
гробу єгипетського фараона Тутенхамона.

ЦІНА П. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.

Дістанете у Видавництві „Діло“, Львів,
Ринок 16, або у всіх книгарнях краю.

В мадярській частині Закарпаття.

МІЖ УЖГОРОДОМ, МУКАЧЕВОМ ТА БЕРЕГОВОМ.

У братиславським щоденнику „Грениботе“ з 11. ц. м. читаємо цікавий репортаж про положення в тій частині Закарпаття, яка на основі віденського арбітражу дісталась у володіння Мадярщини.

„Ужгород — пише „Грениботе“ — втратив багато через прилучення до Мадярщини. Число населення, що було збільшилось у ньому на 35.000 мешканців, упало тепер на 22.000 мешканців, бо кругом 14.000 осіб покинуло Ужгород, як тільки довідались про нові кордони. Офіційне мадярське обличчя міста не всіма дотримує кроку неофіційному українському, яке проявляється і в двомовних написах і в перекладі українського слова на мадярське. Силою можна сказати, що Ужгород робить переважно українське, Мукачів у більшості жидівське, а тільки Берегів часто мадярське краєвине. В Ужгороді за часів чеського панування збудували нову мадярську лінійку, але там вони як члани мешкають, створюють пороків. Також дають

тепер у Ужгороді величезна українська будівля. Дав 100 років, що мешкають у нужденних хатах, не вказо підняти тепер відповідні мешканці.

Мукачів знаходиться тепер, після проведення нового кордону, подібно як Ужгород, немов у ілущу. На північ, на захід та на схід обидва міста втратили від землі. Сьогодні Мукачів — найбільше гетто на півдні від Карпат і все торговельне життя там беззаперечно в руках жидів.

Берегів, містечко руйнуване колись татарями і в 1657 році поляками, було заселене в сільських поміщиках німцями з Саксонії. Нині в Берегові крім мадярів і тільки жиди, що стараються говорити мадярською мовою і носяться мов на пошук з мадярським патріотизмом. Само містечко робить цілковито східно-європейське краєвине.

Демаркаційна лінія зробила мешканцям багато лиха й болю. Треба чекати. В своїй Нап-

ЗА ПОЗИЧКУ ДЛЯ ЧЕХО-СЛОВАКО-УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

„Пресс-Ассамблея“ повідомляє, що в середу приїхала до Лондону фінансова делегація чехо-словако-української держави, щоб вести дальші переговори з британським урядом про позицію. Лондонська Сеті погодилась дати 10 мільйонів фунтів, одначе делегація виступає, щоб позичку збільшили на 30 мільйонів. Це ангажувало довших переговорів.

ФРАНЦУСЬКА ВІПСЬКОВА МІСІЯ ПОКИНУЛА ПРАГУ.

В уявницю 16. ц. м. ген. Фоме, який був шефом французької військової місії в Празі від 1926 р., покинув Прагу.

8-ОХ ПОВСТАНЦІВ ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ.

ПАТ повідомляє: Суд арабських повстанців засудив 8-ох повстанців у Йордані на кару смерті за грабінж.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ

на сторінках

СВЯТ-РІЗДВЯНОГО „ДІЛА“

Старим звичаєм, як і книжками роками, з нагоди Різдвяного Свят відкриваємо окрему сторінку СВЯТОЧНИХ БАЖАНЬ для наших Читачів.

Надіємося, що наше шановне громадянство використає цей дієсно гарний, вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди щорічного Різдва пригадається своїм дорогим і близьким: рідним, приятелям, знайомим і т. д.

Ціна поміщення бажання: 2— зол. до розміру 15 слів та 20 сот. кожне слово понад 15 слів.

Бажання, за які належність просимо надіслати рівночасно з текстом, приймаємо тільки до дня 3. січня 1939 р.

Припинили діяльність читальні „Просвіти“

В РОССОХАХ ПОВ. ДОБРОМИЛЬ.

Рішенням з дня 22. листопада ц. р. ч. Пол. 203/стол.Л/38 повітове староство в Добромилі припинило діяльність читальні „Просвіти“ в Россохах тому, що „діяльність того товариства виступає проти обов'язуючого права і загрожує безпеці та публічному порядку“.

В мотивах рішення староства наведено, що товариство заняло льокаль у громадському домі, який не надавався до ужиткування, тому його опорожнено і замкнено та частинно опечатано. Льокаль той без відома віята занято і внесено до нього річи читальні. Дальше сказано, що в місяці липні ц. р. в часі проби читальня-

ного хору публічно покинено пам'ять першого Маршалка Польщі Йосифа Пілсудського і честь Президента Р. П.

Від повищого рішення внесено відклик до Вовківства.

Слід додати, що в короткому часі припинено у нас діяльність вже 4 читальні: у Посаді Хирівській, Городовичах, Лопушанці і тепер у Россохах. Село Россохи належить до шляхотських сіл зі свідомою українською шляхтою і посторонні впливи не находили там ніякого відгуку, не вважаючи на великі зусилля.

Пані, Панове **найдуць найкращі осінні зимові Новини сезону** в нововідкритім відділі фірми

МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН

Львів, Площа Галицька 14, тел. 200-82.

Матеріали мундуркові.

Ціни безконкурентні.

Виселили просвітянського організатора.

Просвітянського організатора для косівського повіту — Філіп Косів і Кути п. Олеси Накловича виселило староство в Косові Гуцульським і велало відшукати його до місця уродження Соколі, пов. Мостиська. Зазначуємо, що п. О. Наклович був забезпечений у Суспільній Обезпечальні в Коломиї під ч. 6296, отже ясно, що pobирав постійну місячну платню. Тимчасом дотичне рішення староства звучить так:

Starostwo Powiatowe Kosowski, Nr. BA. 14/38. Kosów Huculski, dnia 9 grudnia 1938 r. Orzeczenie. Na zasadzie § 1. ustawy z dnia 27. VII. 1871 roku L. 88. Dz. U. P. Starostwo orzeka, że p. Aleksander Nakłowicz, syn Romualda i Heleny, urodzony 1. I. 1913 r. w Sokoli, powiat Mościska, przebywający w Kosowie Huculskim,

a nie mogący się wykazać środkami do utrzymania lub dozwolonym zarobkiem, ma być ze względu na porządek i bezpieczeństwo publiczne wyszukanowany do gminy Sokoli, powiat Mościska przez stację szluzową w Kosowie Huculskim koleją żelazną do Mościsk, gdzie ma pociąg opuścić i udać się do gminy przynależności. Wobec przyjęcia tego orzeczenia staje ono prawomocne i szluz nastąpi natychmiast. Za Starostę powiatowego: (Mgr. pr. Razmus — wicestarosta).

Тут варто пригадати, що таке саме письмо дістав попередник п. Накловича, п. Богдан Вонсуль з Коломиї, який був відпоручником Матірнього Т-ва „Просвіта“.

комбінації доводило легкоможливо ставитися до сил і здібностей відлоруп Польщі. Наша преса повторює ці твердження з обуренням та глузом, але їх повторює. Твориться такий чиним коло о. Волошини зовсім несподіваний галас. Читавмо, що вже тричі кореспондентів світової преси приїхало до Хусту, більше ніж їх живе у Варшаві.

„Пропонуємо польській пресі занехати ту забаву. Небиліці париських часописів можуть бути вислідом ігноранції, можуть бути також заплаченою пропагандою. Але чому повторюючи їх легкодушно маємо тривожити нашу і так вже дезервовану і дезорієнтовану прилюдну опінію? Тут, у Східній Галичині таке спліткарство особливо шкідливе. Бо-ж не скріплює постави громадянства постійне тривожження його згрозливими перспективами завтра. Маммо досить справжніх причин до тривоги, які-що додавати до них фікційні?“

У статті читаємо далі протест проти вісток, які „виходять з фабрик жидацької і т. за, про-тифашистської пропаганди“ в роді, що в Італії безробіття охопило 2 мільйони людей, що в Німеччині голод і незадоволення з режиму, що ціла Англія осуджує компромісову політику Чемберлена і тужить за Іденом і т. д.

„Ми хотіли би — каже „Слово Народове“ — знати правду про наші взаємини з Францією, Румунією, Німеччиною і Словіями. Бажаємо у малі, чуємо багато погрозок, багато річей догадуємося, але правда все недоступна. Треба прилюдну опінію поінформувати про правду, бо без неї ми ширитимуться аларміві брехні, що служать чужим інтересам.“

Редактор „Кур'єра Виленського“ п. П. Лемеш пише (ч. 345 з 16-го грудня ц. р.) з приводу виступу Ол. Бокенського у Вільні на тему „Українська справа і Закарпатська Русь“. У статті п. н. „Чехословаччина була одна“ читаємо:

„Багато політиків любить спирати свої міркування на аналогії. Коли впади перші стріли і перші вбиті в чесько-німеческих інцидентах в Судетах — говорився про Сираєво. Виявилося, що не кожний народ такий скорий до боротьби як серби. Політики, які шукали подібності, розчарувалися. Але досвід на ніщо не здався. Тепер шукають знову якоїсь нової „Чехословаччини“, нових Судетів. Одні хочуть бачити „Чехословаччину“ в Польщі і ролю судетських німців радо віддали би українцям. Інші мизивають Судетамі Клайпеду. А Закарпатська Русь стає предметом порівняння, посилає далі в глибини історії і її пера вказують українським Пемонтом.“

Всім тим шукачам аналогій — каже п. Лемеш — дає відповідь провідна думка дискурсу над згаданим рефератом п. Ол. Бокенського. Цю провідну думку заснував у своєму кінематичному слові сам референт:

„Чехословаччина була одна. Більше Чехословаччини на шляху майбутньої німеческої експансії нема. Тільки люди помилково зовсім політичного реалізму могли би допускати, що такою новою Чехословаччиною для Німеччини могла би стати Польща чи Литва.“

„Ця історія обох народів не заперчує. Бо лежить у природі антагонізму і протидіє ставити опір насильно без огляду на об'єктивні обставини сил. Виходить з того, що торкається принаймні декілька проблем — таких, як незалежність чи німеческий реалізм не в усіх спільних вищих бажаннях свободи.“

„На око виглядає, що не брах реалізм не рахуватися з силами. Але в дійсності й життя обергати волю і ступінь того життя — це зовсім реальні сили. Нема сумніви — це зовсім реальні сили. Нема сумніви, що найкраще здають собі з цього справу саме наші колишні займанти. Тому не маємо ані хвилини допускати, що вони не рахуються з тією силою зовсім реально. Рахуються з нею напевно. Не тільки рахуються, але уважають її за рішальний фактор. Теперішній політичний супротив Польщі до неї лічить Німеччину. Коли мавши це перед

РАГЛЯНИ, УБРАННЯ, ФУТРА з найліпших бельських матеріалів першорядно виконані **Повшехний Склад Одзєжи** **Львів** Пасаж Миколая

З польської преси.

„Слово Народове“ хоче знати правду.

Передова стаття в найновішому числі едіського „Слова Народового“ (ч. 358 з 17-го грудня ц. р.) має наголовок „Потреба правди“. Якої правди шукає „Слово Народове“? Читаємо:

„Відомий комуністичний письменник назвав наші часи — неслухно — часами погорди, але коли йде про теперішню хвилю, то можна би її слушно назвати хвилюю великої брехні. Ми, журналісти, звикли до фальшивих вісток, подаємо навіть часом деякі телеграми, щодо правдивості яких маємо виправдані підозріння. Ті телеграми належать до т. зв. політичної пропаганди, яка слугує не має слугувати

інтересам держави. Але повині брехні, яка заліває пресу від кількох тисячів, і нас починає жакати. Це тривожне явище. Це доказ, що зростає нервовість і тривога за майбутнє.“

„Нервовість пояснюємо собі дивину сплетені і фантастичних комбінацій, що їх подає загранична преса на українську тему. Створення Закарпатської Русі і т. щб німеческа преса П'єрто боронить, випело частину європейської опінії зовсім а різновати. Французька й англійська шоденники бачать вже далекі адобутки тієї малої лежачки і відшукують її небудучи однією, Ті

Ще про полекші при викупі промислових свідоцтв на 1939 рік.

Як ми вже повідомляли*) — промислові свідоцтва треба викупити найдає до 31. грудня н. р., бо згідно з заявою міністерства скарбу цього речення скарбова влада не продовжить. Обіжник міністерства скарбу з 24. листопада ч. Д. V. 27312/438 признає полекші при викупі промислових свідоцтв для торговельних і промислових підприємств та промислових закладів (торговельних посередників). Полекші, що їх вчисляє подрібно обіжник міністерства скарбу з 27. листопада 1937 ч. Д. V. 39640/437 (Урядовий Деяний Міністерства Скарбу ч. 31. поз. 900 з 1937 р.) у справі полекш при викупі промислових свідоцтв на 1938 р., признає скарбова влада і в уряді (себто без обов'язку складання індивідуальних подань) і на індивідуальні прохання зацікавлених. Згідно зі згаданими обіжниками полекші в уряді прислуговують підприємствам (промисловим закладам), якщо їм доручено платити на промисловий податок від обороту за 1937 р. перед днем 31. грудня

1938 р. Якщо їм не доручено платити наказів перед днем 31. грудня 1938 р. — полекша з уряду не прислугує і скарбова влада може признати її лише на індивідуальне подання платника, внесенне до 31. грудня 1938 р.; якщо йде про новоосноване підприємство — подання слід внести до 14 днів від його урухомлення.

Скарбові палати обов'язані видати рішення і доручити їх платникам у справі полекш при викупі промислових свідоцтв найдає до 1-го травня 1939 р., а скарбові уряди найдає до 1-го квітня 1939 р., якщо подання внесли платники в речинні до 31. грудня 1938 р.; скарбові палати до 10 тижнів, скарбові уряди до 8 тижнів, якщо подання внесені до скарбового уряду до 14 днів від урухомлення підприємства в 1939 р. Якщо скарбова палата або скарбовий уряд не наліплюють відповідей у згаданих речиннях — це доказ, що скарбова влада поладнала подання згідно з проханнями або поладнала в межах найбільшої полекші, що її передбачує обіжник для даного підприємства.

Га. „Діло“ ч. 200 і 278.

ПЛАЩІ ЖІНОЧІ, ФУТРА Повшехни Склад Одзежи

оригінальні моделі з найліпших матеріалів поручає
Львів, Пасаж Миколая.

Сензаційна розправа за спробу викрасти Ст. Бандеру з в'язниці.

ПАТ повідомляє:

В п'ятницю 16. ц. м. почалась перед трибуналом окружного суду у Познані розправа проти 28-літнього Михайла Куспися, 29-літнього Петра Заборовського, 40-літнього Яна Йозіка, 41-літнього Вінцентія Куявського і 36-літньої Яніни Куявської за намагання спробу викрасти Степана Бандеру з в'язниці у Вронках, де він відсиджує кару до смертної в'язниці за участь в атентаті на бл. п. мін. Бронислава Перашко.

Підс. Куспись подав, що був членом ОУН. і брав участь в нападі на пошту в Городку, за що суд засудив його на 5 років в'язниці. Цю кару вже відсидів. Дальші три підсудні — це в'язничні сторони у Вронках.

500 зол., про які могла здогадуватися, що походять з проступку.

Дня 16. травня ц. р. Куспись скінчив відсиджувати кару у Вронках і поїхав до Варшави, де стрівся зі Заборовським і почав намовляти його до співучасті у звільненні атентатчика Бандери. З цією самою пропозицією звернувся Куспись до Йозіка обіцяючи йому 40 тисяч зол., якщо змова скінчиться успішно. Підс. Заборовський нібито згодився на цю пропозицію і мав поїхати до Вронок, щоб перевірити подорожжя. Однак в дійсності туди не поїхав. При черговій стрічі Заборовський почав нарікати на труднощі в перевезенні планув. Однак Заборовський притиснений до стіли погрозами Куспися поїхав у половині липня з Кусписем до Вронок, де порозумівся з в'язничним сторожем Куявським. Цьому останньому Куспись обіцяв взятку 40 тисяч золотих, якщо змова вдасться. Як зачет виплатив йому 500 зол.

Підс. Куявський не вірив в успіх плану, але в розмовах зі Заборовським заявив, що хоч Бандера не звільнить, всеж таки слід від Куспися витягнути кілька лише в'язниць.

В перших днях липня в'язнична влада довідалась про змову й арештувала всіх підсудних.

ЗІЗНАННЯ ПІДС. КУСПІСЯ.

По відчитанні акту обвинувачення підс. Куспись зізнав, що в початку квітня ц. р. згодився до цього у Львові, де тоді перебував, один незнайомий кажучи, що є Тарасом Бандерою. Тоді незнайомий запропонував йому, як тому, що знає розклад в'язниці, звільнення Бандери. Далі підсудний описав свої стрічі зі Заборовським та Куявським. Куявський мав передати Бандері пилічок, щоб перепишував крати. Доказавши цього Бандера мав спуститися по ліній на подвір'я. Дальша акція вже до Куявського не належала. Тому, що перепишування крат вилася Кусписеві неможливим — порозумівся в Куявським, щоб він звільнив Бандеру з келії нічас служби. Про всі ці посунення Куспись інформував Тараса Бандеру.

Підсудний визнає ще кількакратно до Вронок між іншим, щоб вручити Куявському взятку 500 зол. Речиння втечі успішною остаточно на день 7-го серпня. Того дня мала теж жінка Куявського відобразити решту винагороду у Львові. Тому, що Тарас Бандера сумнівався, чи втеча вдасться, доручив Кусписеві, щоб він ще раз виїхав до Вронок і заявив Заборовському та Куявському, що не користують з цієї пропозиції втечі. Підсудний це виконав і вернувся до Львова. На цьому — закінчив підсудний — скінчилась його діяльність.

По цих зізнаннях розправу відложено.

НАЙКРАЩИЙ ВИРІС

ЧЕРЕВІКІВ СНИГІВЦІВ, ЧОБИ
ЖІНОЧИХ, МУЖЕСЬКИХ І ДІТЯЧИХ

у фірмі **ДЕРВУ**

Львів, пл. Капітульна ч. 2. (проти Катедри)

Заява.

У зв'язку з ріжними мильними й невірними інформаціями про Корпорацію „ЗАПОРОЖЖЯ“ у Варшаві, підтримуваними всякого роду спеціалістами та безвідповідальними наклепами і заступами, заявляємо отже:

Залегалізована в березні ц. р. при Варшавському Університеті Корпорація „Запорозжжя“ не є нічим експозитурою, ані не підлягає якби одностороннім груповим поданням — тем більше якимсь особистим.

Як студентська організація — Корпорація „Запорозжжя“ визнає становище, на якому стоїть увесь загаль українського студентства і студентства.

Тому, що політиканство найбільше огоржує та шкідливе при формуванні політичного світогляду українського студента, Корпорація безпечно відмовується від острастивих участі в якихбудь партійних або групових справах, не вигажуючись до ніяких — на малі, великі частини — нерозбірливих кампаній. Це зміниє становище Корпорації „Запорозжжя“ і з цього приводу Старшина Корпорації „Запорозжжя“ з ніким у дискусію не входить і виступити не буде.

Корпорація „Запорозжжя“ визнає тим, що в сучасному моменті особливо треба зважити корпоративні засади та змагати до зосередження всього українського студентства коло єдиної Національної Ідеї.

Варшава, дня 7. грудня 1938.

ЗА СТАРШИНУ КОРПОРАЦІЇ „ЗАПОРОЖЖЯ“
Богдан Кентржинський, Мик. Богуський
кошовий. за писаря.

КІР

Львів, Уейського 6. Тел. 290-81.
СТАНІСЛАВІВ, 3-го Мак 4. П. тел. 28.
П Л Я Н И

КОШТОРИСИ БУДОВИ

Волинські новинки.

ВЕЛИКІ ІНВЕСТИЦІЇ.

Дня 5. XII. ц. р. відбулась в Луцьку під головуванням вченого Гаухе-Нозака велика конференція, присвячена зв'язанню Волині з Ц. О. П. і необхідним для цього інвестиціям. Після рефератів конференція перейшла до дискусії і обговорення, коли мають перевагу дискусії і ухвалення резолюції. Головні теми рефератів: зв'язання Волині з Ц. О. П., зв'язання Луцьку — Дубно, сітка вузькоколійних залізниць, захар шосових доріг з Волині, черта Хмельщину до Ц. О. П., усплавлення рік, технічна і культурна інвестиції.

ДЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ТОРГОВЛІ.

Дня 5. XII. ширше вібрана членів Ц. О. П. в Луцьку вирішило створити в рамках громадської секції „комітет провадження польської торгівлі“. Мета — піднесення польської торгівлі на Волині. Окружний Ц. О. П. прислав послання на Волині масові вібрати, щоб виступили по цілій Волині масові вібрати, щоб виступили, як „націоналізувати“ (націоналізувати) торговлю і промисел на Волині, тобто зміни польського характеру. Одначасно отримав від Ц. О. П. розіслані інструкції до всіх вібратів і „обов'язок“ з дорученням почати акцію, щоб польське громадянство робило переважно закупки лише в польських фірмах.

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ РЕЛІГІОЗНОЇ КУЛЬТУРИ.
В четвер, 8. XII. в Луцьку відбулась конференція першого і єдиного на Волині Інституту Вищої Релігійної Культури. Цей Інститут призначений для всіх (не лише середньої освіти) які хочуть, поза своїм фахом, збагатити свої візантійні знання, щоб стати, так сказати, дійсними світськими місіонарами візантійної культури на Волині. Інститут не даватиме жодних грошей, що їх дають інші школи.

Великий успіх

принесе Вам **реклама**

за сторінках

СВЯТ-РІЗДВЯНОГО

„ДІЛА“

Малий гріш вкладений у рекламу

100% оплатиться 100%

Замовлення приймає „Адміністрація „Діла“
тільки до дня 3. січня 1939 року.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАННЯ?

Акт обвинувачення складає підсудним: Кусписеві, Заборовському та Йозікові участь в організації, щоб звільнити Ст. Бандеру з в'язниці у Вронках. Куявському закладає, що не лише не повідомив владу про змову, хоч був атаемничений у цілу справу, але навпаки сам приступив до змови, за що мав дістати від Куспися 40 тисяч зол. З цієї суми прийняв 500 зол. як зачет. Підс. Куявський акт обвинувачення закладає, що прийняв від чоловіка згаданих

Справа німецьких колоній — найактуальніша проблема.

З приводу поїздки кап. Відемана до Лондону.

Адютант канцлера Гітлера для особливих доручень капітан Відеман іде — по інформаціям Агенції Райтера — вже в пайбличних днях до Лондону. З недавнього минулого, от хочби з перед історії німецько-чеського конфлікту, відомо, що доручення, які капітан Відеман виконує, особливо важливі й сигналізують звичайно якийсь дуже важкий акт у німецькій міжнародній політиці. Німецька преса підкреслює, що візита кап. Відемана в Лондоні означає в теперішньому випадку, що справа німецьких колоній стає на черзі найпильніших міжнародних справ.

У берлінських офіційних колах заявляють, що німецький уряд найдає до тижня предожити лондонському кабінетові конкретний проект німецьких колоніальних ревіндикаційних побажань в Африці. Англія — кажуть у Берліні — мусить нарешті ясно висказатись, чи вона готова до останку й за всяку ціну боронити свого монополістичного колоніально-торговельного становища у світі й охороняти навіть відносно свою воєнну добычу, чи поділиться добровільно своїми торговельними владдами й сировинними базами з новою Німеччиною.

Німецька преса остерігає англіїців перед дальшими легковаженнями німецьких вимог. „Берен Цайтунг“ пише: „Маємо часом вра-

жіння, що в Англії, а частинно й у Франції, де хто спекулює, що німецькі колоніальні домагання утратять з часом на своїм значінні, коли з англійського та французького боку протиставляться їм час до часу категоричне veto. Така тактика заявляє „Берен Цайтунг“ — виявляється джерелом безмежних розчарувань та непорозумінь, які не стоять у ніякому відношенні до дійсності, що на ній повинна ґрунтуватись європейська співпраця“.

Інші німецькі пресові органи, підкреслюючи актуальність німецької колоніальної проблеми, пишуть, що англійсько-французька антага обдурює себе, коли припускає, що Німеччина може зрешті-решт колись своїми передвоєнними колоніями в Африці за ціну східно-європейських надбань, або що Німеччина уявить усю свою енергію в Європі та не матиме ні змоги ні сили приєднати свій передвоєнний стан посідання на морях. Доки по доброму чи навпів по злому Німеччина не дістане своїх довоєнних колоній, доти — кажуть у Німеччині — у світовій політиці одна провізорія буде чергуватись за другою, один стан небезпеки слідуватиме за другим і тому нова місія кап. Відемана до лондонського уряду є останньою спробою компромісу, для всіх задовільно, погодити велику небезпеку для світового мира.

KAWUSKA

НОВІ, УЛІПШЕНІ МОДЕЛІ

25 літ
гарантії

НОВИНА 1939
KAWUSKA-ROTOFLEX
зол. 23"

Виріб Тов. Пром. К. ВАСІЛЕВСЬКІ І С-ка В.-в.

Становище українців зі Східної Словаччини до словацьких виборів.

У НАСВІТЛЕННІ ПАТ-А.

„Ілюстровани Кур'єр Цодаєнни“ з 18. ц. м. подає на основі інформації свого праського кореспондента, що зірвано порозуміння, на основі якого українці зі Східної Словаччини мали голосувати на словацькі листи.

Переговори між прем. Тісом і представниками українців розбилися, тому українці голосуватимуть проти словацької урядової листи. Словацький уряд не хоче виповнити кількох українських постулатів.

У НАСВІТЛЕННІ ЧЕСЬКОЇ ПРЕСИ

Обговорюючи положення у Східній Сло-

ваччині, „Народні Лісти“ описують українсько-чеські непорозуміння, у висліді яких українці рішили голосувати при виборах до словацького союму (що відбудуться в неділю) проти урядової листи. Це ще загострило положення.

Тому шеф бюро словацької пропаганди редактор Мах переговорював з українськими діячами і йому вдалося досягнути порозуміння. Українці вже не будуть голосувати проти однієї словацької листи, аґітацію за приєднанням Східної Словаччини по Попрад до Карпатської України припинено; українці голосуватимуть при виборах позитивно.

ФОТО АПАРАТИ
І ПРИЛАДДЯ
порукає у великій виборі фірма

Інж. А. Шарф ЛЬВІВ,
Сикстуська 2.

1938 1-6

Міністр Чіано їде в понеділок до Будапешту.

Як офіційно подзв'язує з Будапешту, мін. Чіано приїде туди в понеділок 18. ц. м. з приватною візитою на запрошення Горті. Він проведе в Матршіні 4 дні та візьме участь у полюванні.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ВИКУПУЄ ЖИДІВСЬКІ НЕРУХОМОСТІ І ПІДПРИЄМСТВА.

Виконуючи закон, що обмежує жидівський стан посідання в нерухомостях, торговлі та промислі, італійський уряд наказав жидам зголошувати своє майно в нерухомостях та в інших цінностях. Повстане окремий інститут, якому жиди відступлять всі нерухомості податкової

вартості понад 20.00 лірів та підприємства, що мають понад 100 робітників. Цей інститут скуповуватиме аґадану жидівську власність по їхній податковій ціні, буде ними адмініструвати та перепродувати їх. Жидам платитиме 4-процентними довгими облігаціями. Жидівські підприємства, які працюють для оборони держави, будуть підлягати спеціальній контролі.

ІТАЛІЙСЬКІ ЗАЛІЗНИЦІ ПІДВИСИЛИ ТАРИФИ.

Італійський уряд рішив від нового року підвищити залізничні тарифи на 20 проц.

РЕДУКЦІЯ ЧЕСЬКИХ ШКОЛ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПАТ повідомляє: На основі розпорядку уряду о. д-ра Волошинна перед новим роком закінчують усі чеські школи в Карпатській Україні. Чеські класи відкривають лиш там, де є що найменше 40 чеських дітей.

У цілій Карпатській Україні залишаться лиш 45 чеських учителів; тепер є їх 70.

МАДЯРИ ЗАСТРІЛИЛИ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНИНА.

Мадьярам припали м. ін. для села недалеко Ужгорода, Радванка і Пранці, яких мешканці є свідомими українцями. В обох тих селах прийшло недавно до великих демонстрацій, підчас яких арештовано к. 100 осіб та ухвилено їх в Ужгороді. Селянина Степана Клеву, виділового чит. „Просвіти“ в Радванці, мадьяри випустили по кількох днях із в'язниці. На підставі мадьярської перепустки він відвідав своїх у сусідніх Горнах, які залишилися по українським боці. При повероті до рідного села мадьяри його застрілили. Клеву залишило троє малих дітей.

Зол. 15.000

на ч. 137218

Зол. 10.000

на ч. 137223

та багато инт. вище 10.000 зол. впадо в 2-гін для тагвель 3-тій класи в кожній класній

„НАДІЯ“

Львів, Леріонів 11.

ЯК ГЕНЕРАЛ ФРАНКО НАКАЖЕ, БУВШИЙ КОРОЛЬ АЛЬФОНС ВЕРНЕТЬСЯ ДО ЕСПАНІЇ.

Граф Романонес, що боронив в еспанського короля Альфонса перед кортезани, дав інтерв'ю представникові Аласа. Він заявив, що тепер нема ніяких перешкод, щоб Альфонс вернувся до Еспанії. Чи він з того дозволу скористає — не відомо, але коли ген. Франко так постановить, напевно вернеться, бо як еспанець він підлягає голові держави та слухає його. Зрештою в цій постанові нац. уряду нема ніякого політичного маневру.

НОВИЙ ПРИМАС ГРЕЦІЇ.

Король Греції Юрій II. повідомив телеграфічно прем. Метаксаса, що знові трьох кандидатів синоду вибрав він архієпископом Атем і примасом Греції трансаунтського митрополита Хризантоса. Інtronізація відбудеться в неділю.

Вовни, вовлики, нитки до швей і павчози
КА-РЕ-WU Львів, вул. Галицька 11.
Тел. 291-44.

ЗАГАДКОВА КРАДІЖ ДОКУМЕНТІВ ДАНСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

З бюро проводу данської соціал-демократичної партії вкрай хтось тайні документи, що їх позичив один посол з міністерства закордонних справ для парламентарної комісії закордонних справ. Поліція перевела ревізії та арештувала одну особу.

Про що говорять Пані.....

...що лише шовковий пудер косметолога д-ра Туминого містить у собі „Маттін“ витяг з екзотичних квітів, що стисло досконалим до фізіологічних функцій шкіри, надає навіть загарненій шкірі свіжий привабливий вигляд. Вже по однократній ужиттю задоволюється різноманітним виглядом шкіри. Дистанція в усіх першопованих пов'язках і догортах 8-30 2754

Сторінка без політики.

Чоловік, що продав „Статую Волі“.

Помер король обманців, який вигідно жив із людської глупоти.

У Льюїс Анджельос помер загально відомий в Америці обманець Артур Фергісон проживши 60 літ. У злочинному світі мав він славу короля обманців. Поліція мала його майже до останніх хвилин життя на оці. Та Фергісон був обережний, поводився статочно й жив із овочів своєї дотепної та „трудящої“ праці. Дотепи, що їх Фергісон за життя улаштував просто неімовірні. Проте виїмки поліційних протоколів, судових актів, які іноді на судових засіданнях викликували сальні сміхи, найкраще свідчать про те, що вони правдиві. Ці виїмки викликували теж усміх на лиці геніального обманця, коли він нагадував собі людську наївність та дурноту.

Почалося від колуни Нельсона.

Колись, замолоду Фергісон був актором. Він працював у Манчестері по різних театрах у малих ролях. Одного разу мусів він в якійсь комедії грати ролю американського обманця. Він виявився зі своєї ролі так блискуче, що по десятих виставі він рішився змінити свою професію та свою ролю застосувати в житті.

На вислід того рішення не треба було довго чекати. Коли Фергісон проходжувався кілька днів пізніше по майдані Трафальгару, заприятелював з якоюсь американкою, який стояв перед колуною Нельсона, задивившись у неї, наче зачарований. Фергісон підступив до американця, представився йому як державний урядовець і жертвувався показати чужинцеві Льюїсону Підчас розмови Фергісон оповів американцеві, що американський уряд рішив різні мистецькі прилюдні твори, як образи, статуї продати, щоб таким чином швидше сплатити свої довги Злученим Державам. Оттак собі, немов для пояснення він додав, що славну колуни Нельсона можна купити просто за п'ять гроші, майже даром, бо ледви за 6.000 фунтів стерлінгів. Американець наставив уха й почав торгуватися. Він запропонував 5.000 фунтів. Між ними почався завзятий торг. Фергісон побіг швидко до міністерства, щоб там дістати бучімо згоду свого начальства. Відтак він прибіг назад та заявив американцеві, що пам'ятник стає його власністю при заплаті 5.000 фунтів.

Цілий обман вийшов наверх щойно тоді, коли америк. заангажував транспортне бюро, яке мало зайнятися перевезенням пам'ятника на корабель і доставою до Злучених Держав. Зга-

дана фірма повідомила поліцію, яка з черги почала шукати за обманцем. Але чоловік, що продав пам'ятник Нельсона, шез без сліду. Все таки перед тим він успів ще продати славний англійський годинник-хмародер т. зв. „Біг-Бен“ якомусь припадковому відвідувачеві за 1.000 фунтів стерлінгів і з тими грошми Фергісон відіхав.

Американська „Статуя Свободи“ — на продаж.

Лиш один раз Фергісон „вспався“ і тоді дістав 5 літ в'язниці. А трапилося воно так:

Одного дня Фергісон стрів на нью-йоркській набережній площі якогось австралійця, який раз-у-раз глипав на славну, могутню статую Волі, яка стоїть на острові Льюїс Айленд. Знайомство з австралійцем, який на своє нещастя зрадився, що він є мільонером, прийшло дуже легко. Тоді Фергісон пішов у повний приступ.

Він заявив, що належить до управи нью-йоркської пристані. Пристань мусить розширити й розбудувати. Очевидно Статуя Волі мусить при тому щезнути. Однак американський уряд не хоче нищити тієї статуї, яка є французьким дарунком для Америки. Це викликало б погане враження. Тому теж нема ніякої перешкоди згадану статую відпродати за невеликі гроші якійсь заприятеленій державі, чи комусь могутньому.

Фергісон зажадав задатку 100.000 доларів, що австралійцеві зовсім не здавалося забагато. Та Фергісон зробив у тому менті одну помилку. Він був надто певний себе й дозволив аulichному світлицеві себе відфотографувати разом з австралійцем. По виплаті грошей напали австралійця деякі сумніви. Короткі запити переконали його, що ті сумніви зовсім оправдані. При допомозі світлин Фергісона дуже швидко арештували та засудили, але гроші щезли.

Спокійна старість

Підчас судового процесу заявив Фергісон не без гордошів, що він кілька тижнів тому виїмав вашингтонський Білий Дім якомусь овочевому фермерові з Полудневої Америки на 99 літ за чиншом 10.000 доларів річно. Чинш за перших 5 років фермер заплатив відразу згорі. Коли Фергісона випустили з в'язниці, він присів та в спокою споживав овочі своїх трудів, що він їх на людській дурноті заробив.

Повчим задовжених селян!

Як відомо, тому кілька років вийшов закон про конверзацію рішничих довгів. На основі того закону задовжені селяни позаспівували з вірительними банками конверсійні договори. Такий договір спирався на тому, що банк змінював рішничкові короткочасні кредити і п'ятиквідсотковий довг на довготерміновий з низькими відсотками. Сплату довгу розкладали на 14 літ. З тієї пільги скористали теж українські хлібороби, що мали довги в українських банках. Назавгад сплатують наші селяни ті великі довжні рати доволі точно. Та всеж багато і таких легководушних, що не дотримують речниць і не виплачують точно чергових рат. Через те наражують вони себе і свій банк на великі неприємності і втрати. Бо обов'язок така постанова, що хто не виплатить двох чергових рат сконвертованого довгу, той втрачає право до пільги і від того мусить банк стягти відразу цілий довг судовою дорогою і через ексекutora. Це очевидячки велика втрата для селянина, але і для банку прикра справа, тим більше, що банк мусить виплатити довг за довжника до акцептаційного банку, ще залишив собі з довжника, — крім того наражує себе на несправедливий осуд з боку байдужих довжників. Тимто всі люди добро волі повинні поспити і перестерегти селян, які користають з переверзії, щоб точно виплачували свої рати і не наражували себе недотриманням речниць на дуже прикрі наслідки, які відбудуться передсім на несумлінних довжниках, а крім того зашкодять посередньо і нашим банкам та чинном — загальній справі.

Вежа самогубників.

Велику сензацію викликала заборона вступу до вежі церкви св. Стефана в Загребі. Причиною тієї оригінальної заборони була низка самогубств. Самогуби входили на верх вежі, бо вона прималювала не лиш своєю висотою, але теж і позолоченою церквою, яка містилася на стріжній, стріжній горі. Особливо багато закоханих пар та інших ченних коханням виконало там самогубство.

Новий „повітряний експрес“.

В Англії побудували тепер новий авіажирський літак, який слугуватиме до трансконтинентальних літ. Він матиме пересічну швидкість 530 км на годину. Остаточні проби з тим літаком переведуть на весну 1939 р. Будувати новий літак веде фірма Шорт Бротерс Рочестер.

Конструктори сподіються, що той літак зможе перелетіти простір між Савтгемтоном та Нью Йорком за 12 годин. Крім 4 людей з літаком зможе ще забрати 18 пасажирів. Своїм же, як на весну 1940 р.

Гальо!

В саму пору

Гальо!

вдається нам закупити незвичайно дешево велику кількість різних текстильних товарів, що дало нам змогу відпродувати їх по цінах до 40%, знижених а саме:

ФЛЯНЕЛІ, ФЛЯНЕЛЕТІ, БАРХАНІ, ШТРУКСИ
купите тепер найдешевше тільки у нас

Галицький Магазин Новин — Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька цін:

I. КАТЕГОРІЯ: 10.000 м. гладкої флянелі	в ціні тільки	50 сот. метр
II. КАТЕГОРІЯ: 20.000 м. флянелі на біллі, піжами і колірної гладкої		60 " "
III. КАТЕГОРІЯ: 40.000 м. флянелі десен. на шліфроки, сукні і блюзини		75 " "
IV. КАТЕГОРІЯ: 15.000 м. флянелі десен. „ПРИМА“ на шліфроки і сукні, флянелі „ПРИМА“ в квітки на біллі, а теж бархан на сукні		90 " "
V. КАТЕГОРІЯ: 15.000 м. гладкого штруксу на сукні а теж диментини на сукні різні десен.		1'55 " "

УВАГА! Флянелі на сукні, білля і піжами в рештках продаємо майже даром!!! — В часі тієї дешевої випродажі ми знижили всі ціни на матеріали ВОВНЯНИ, на БІЛЛЯ, на ПОСТІЛЬ. При закупі товару від зол. 5.— додаємо даром знижки до першорядних кін. Праймежне чекі Централі Товарового Обороту.

Демонстраційна ревія фіякрів“.

Перед кількома днями вулицями Білгороду переїхав оригінальний похід. Прохожі ставали по вулицях і студовані оглядали кількометровий похід порожніх дорожок. В першій дорожці, яка очолювала похід, сидів, вигляді розмістившись один із відомих у Білгороді купців. Як згодом виявилось, оригінальний похід саме організував той купець. Коли його запитали репортери білгородських щоденників, чому він організував таке видовище, купець дав їм таку відповідь:

„Міська рада рішила зліквідувати дорожки на всіх рухливих вулицях Білгороду. Дорожжам вже й перешкодою того обійзника але

велоса. Мої інтереси теж погано йдуть і я мусітиму імовірно свою крамницю в середмісті зліквідувати. Щоби підкреслити мою солідарність з дорожжарями, яким ведеться так як і мені та яких жде також сама доля, я організував їх, щоб уладити спільний демонстраційний похід за дуже малою оплатою“.

Як оповідають свідки того інтерв'ю, репортери виявили своє співчуття для огірченого купця та хвалили його дотепну думку. Всеж таки на другий день під світлинами дорожжарського походу появилася підписи адебіта такого змісту: „Оригінальний рекламний трік купця, який хоче проголосити „плайту““.

Гальо! Гальо! Увага!

З НАГОДИ СВ. МИКОЛАЯ

додаємо як премію при закупі **РЕКЛАМОВУ ПАЧКУ**

яка містить: 5 м флянелі на піжаму або 4 м десен. флянелі на шліфрок 3 хустинки до носів 1 купельний ручник разом тільки зол. 3-75 за цілу пачку **ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВИН.** Львів, Галицька 15.

КАПЕЛЮХИ СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ

поручає

мужеські
від 6.50 до 34.—
жіночі і мужеські

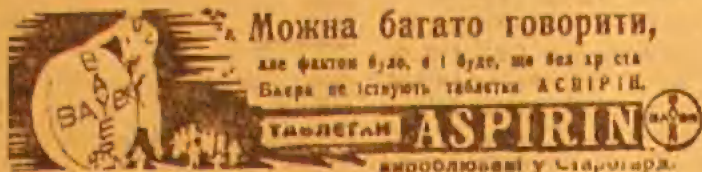
Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Нерви зі стали.

прийшли би в теперішніх часах, коли нервова система є в розладі, а безсонність не дозволяє вам заснути. Пам'ятайте на згадку майстра Нольського в охор. військом „Польського“, що містить у собі Насіфальору (Цейт Мука Христової) — розклад, що встановлює. Вона лагодить розлад нервової системи: дорвавши нерви, бої

і заморозки, потугання нервовою і приводить до природного сну не спричиняючи ніяких. Можна дістати у всіх аптеках і дрогеріях. Виробник: Майстер Е. Нольський, Варшава, Зоста 14. Власний відділ у Львові.

2032

Можна багато говорити,

але факти б'ють, а і б'ють, що без аспіру
Баєра не існують таблетки АСПІРИН.

ТАБЛЕТКИ АСПІРИН

виробляються у Старогарді.

ПРЕМ'ЄР БЕРАН ПРО ЕМІГРАЦІЮ ТА АВТОСТРАДИ.

У промові союзного чехо-словако-українського прем'єра Берана при отворенні союзного парламенту заторкнено також справу політичної еміграції. „Емігранти — заявив прем'єр — добре й у власних інтересах зробили, якщо вони заздалегідь подбали приміститись у державах, що більші й багатші, ніж наша федеративна держава“. Обговорюючи господарські проблеми, прем'єр Беран зазначив, що розбудова автошляхів, які в'язали Прагу з Карпатською Україною, тепер найважливіша справа.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 31.

НОВИНКИ.

— Чергове число „Діла“ появиться у вівторок 20. ц. м. тому, що в понеділок 19. ц. м. припадає свято св. Миколая. У вівторок „Діло“ появиться в нормальному часі.

— „Сад і город“ — під такою назвою почне виходити з дня 1. січня 1939 р. новий часопис, місячник, що його видає Товариство „Сільський Господар“, Львів, Руська 20. Часопис призначений для широких кругів наших садівників, городників, шкільників, господарів та господарів і прихильників-аматорів садівництва та городництва. В кожному числі багато статей, порад та ілюстрацій. Передплата на рік 2.50 злот., хто припав передплату до дня 31. січня 1939 р., платити за рік тільки 2 злот. Усі, що цікавляться садівництвом та городництвом повинні мати у себе цей потрібний і дешевий часопис. 2—3

З нагоди Свят поручає по знижених цінах жіночі і мужеські одяги ШАПІРА

вул. ЛІНЧАКІВСЬКА 1.

— Власні домні передумовиною добробуту одинокі, родини і суспільності! Це гасло кооперативного Мішанського Союзу Кредитового у Львові, вул. Руська ч. 3. тел. 215-16. ур. год. також від 6—7.30 ввечір. Жадайте інформативного листка! 2377

— На Святого Миколи — найкращий дарунок — ошадний український радіоприймач „Селектор“. Львів: Сикстуська 43, тел. 254-22. 2948

— „Хром“, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всякого роду футрянні шкірки, як також перекашує і переробляє уживані футра за найновішими фасонами. 2259 —?

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 2-20

— Разом з морозами настав час зимової допомоги. Десятки незасібної молоді ждуть на Вашу помічну руку. Усе зайве одинця перешаїть до Рем. Бурси (вул. Бартошівни 3, Львів). За добре серце — щира подяка.

— Порядок Богослужень у храмовий празник св. О. Миколая в церкві у Львові і триденні Богослуження ювілейні на пам'ятку 950-ліття хрещення Русі-України. Неділя 1. місяця 18. грудня 1938 р. в Навечеря празника: год 16.: Всеночне, Наука, благальна пісня, Благословення Найсв. Тайнами і цілування мира з Мошій св. О. Миколая в Барі. Слухання св. Сповіді від 16—20 год.; Понеділок, 19. грудня 1938. празник св. О. Миколая: Година 5. Утрєня, в год. 6, 7, 8, 9. і 9.30 читані св. Літургії; Година 9.45 прибуття Преосв. Архієрея Кир Никити; Година 10. посвячення чотирьох хоругв перковних і торжественна. Година 10.15 Архієрейська Служба Божя. Год. 10.45 Проповідь. Год. 13. Водосвяття перед церквою і обхід. Год. 16. Вечірня, Акафіст св. о. Миколая, Наука, благальна пісня, обхід в Найсв. Тайнами довкола церкви, благословення, панахида і цілування св. Мошей Мира. Слухання св. Сповіді від години 5—14. Второк 20. грудня 1938. Попразен храму: Год. 7.30 і 8. читані Служби Божі. Год. 9. співа-ня Служба Божя за упокій парохіян з Соборним Парастасом. — Свящ. В. Лончина.

ВОВНИ

ШОВКИ

ПОЛОТНА

КОВДРИ

КОЦИ

поручає українська блаватня

„МАНУФАКТУРА“

Львів, пл. КАЛІТУЛЬНА ч. 3.

— Порада під зиму. В холодний порі наш організм потребує більшого запасу тепла (кальорій) у формі товщі і т. п. харчів. Під цим оглядом найдоцільніше є споживати якнайбільше масла та сирів „Маслосоюзу“, бо вони мають велику кількість товщі а рівночасно є легкостворанні й найпоживніші.

— Святочне відслонення таблиць фундаторів саль у шпиталі ім. Митрополита Андрея відбудеться в неділю 18. ц. м. в год. 12-й вполудне.

— Юлій Генрик-Березовський перед мікрофоном. У вівторок 20. ц. м. передаватиме в год. 14.30 львівська радіостанція аудію, що належно зацікавить усіх українців: перед мікрофоном II виступить відомий усім рецитатористець, лектор Ягайлонського університету у Кракові Юлій Генрик-Березовський та виконає низку рецитатив, м. і. і відому в його інтерпретації поему Ю. Федьковича „Довбуш“.

— Нові ексцеси польських студентів. Польські студенти політехніки побили в п'ятницю 18. ц. м. чехословенських студентів, які йшли на

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 18. грудня 1888.

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД ІМ. С. КАЧАЛИ.

„Як виклазано у звідомленні виділу „Просвіти“ надіслав п. З. Грушківський 5 зр. 50 кр. на стипендію при „Просвіті“ стипендіяльного фонду ім. Степана Качали. Подаючи цю вістку до природного відомства, дозволяємо собі висловити надію, що гарна думка вшанувати пам'ять заслуженого ватерана патріота знайде загальне одобрення у всій нашій публіці.“

ВІРМЕНСЬКІ ТАЙНІ ТОВАРИСТВА.

„Таймс“ повідомляє, що російська поліція відкрила між вірменами на Кавказі цілу сітку тайних товариств, організованих на лад товариства „Масло Італія“, яких метою було викликати революцію і звільнити вірмен від панування Росії. До цих товариств — намути — належала сама молода вірменська інтелігенція.“

В зимі

організм потребує багато тепла

тому споживайте

масло

сирів

* МАСЛОСОЮЗ *

бо вони:

- 1) мають багато товщі
- 2) є легко стравні
- 3) і найпоживніші

виклади. Групи польських студентів обставили всі входи у політехніці і не пускали жодної виклади у зв'язку з проголошенням „Дня без жида“. У суботу 17. ц. м. польські студенти уладили віча в університеті і політехніці, в яких ендецькі промови домагалися, щоб вла випустила на волю чотирьох студентів-єврейців, яких поліція арештувала у зв'язку зі сенсативними вислідами ревізії в „Домі Мелікія“ при вул. Слодовій, де поліція знайшла арсенал зброї, муніції та нелегальні документи. На вічу розкидали теж протипольські листки. По вічу в політехніці юрба польських студентів вибігла з політехніки і вибіла вшиби у крамниці „Фортуни Нової“ при вул. Сапінги та одну шибу у крамниці „Маслосоюзу“ теж при вул. Сапінги. Повибивання шиби, студенти повтікали назад до будинку політехніки.

— Роздача свідомств з українських дієк. Довідуємося, що не всі ліцеї з українською мовою навчання одержали з державної друкарні друки свідомств. Тому мабуть не буде можлив роздати піварічних свідомств перед святочними феріями, а шойно після ферій.

— У рецензії із святочного концерту в 25-ліття Муз. Інституту у Стрию, поміщений у 28-числі „Діла“, пропущено через недолугу ректора ім'я промовця як відпоручника митного т-ва Лисенка у Львові — п. д-р Максим Волошина.

— Засідання Етнографічної Комісії Н. Т. Ш. відбудеться в середу 21. ц. м., в год. 18. у 5-балотені НТШ. На порядку дня перебуває Президія Комісії та виклад проф. В. Сімоновича „До методу етнографічних записів“.

РАДІО

найновіші моделі
на рік 1938
відбірники

CAPELLO ELEKTRIT HORNUPHON

РАДІО ЦЕНТРАЛЯ

Йосиф Т'сєр
львів, ШАНІВНИЙ 2
283-33

— За поширення польського „стану посягання“. В неділю 11. ц. м. відбудеться у Львові 40-годові згадки, повітові і князівські в 1-й Ш. Л. зі Сх. Галичини. У 11-й годі усього 12 осіб. Насамперед голова 40-годові згадки

У дев'яті роковини смерті бл. п.
о. Михайла Олексішина
упр. кат. параха Сухоході пов. Броди,
відправиться Служба Вока в параклидою в
середу 21. грудня п. р. в год. 7:30 рано в
церкві св. Юра.
Діти і внуки.

Т. Ш. Л. д-р Ст. Ума і в довгий промові аясу-
ная дотеперішні успіхи праці Т. Ш. Л. Основ-
ний реферат на тему „Яких метод освітньої
праці вимагає нинішнє село“ англомовн управ-
итель сільського університету Т. Ш. Л. в О-
глядові п. Драч. У дискусії виявилась повна
польська державна рація та незгодна воля
польського громадянства, щоб вести позитив-
ну працю над зміцненням і поширенням поль-
ського „стану поселянина“. Цей зїзд виявив ак-
тивну постанову польського громадянства.

(„Всхд“.)

— Дальша ревіндикаційна акція на Волині.
КАП повідомляє: В Окопї парохії Рокитно на
Волині вернулося в останніх днях з православін
на католицизм 81 особа. З цієї нагоди відпра-
влено в місцевій капличці торжественне богосла-
ження.

— Повідомяємо звичливо, що з днем 25. ц.
м. переносимо Косметичний Кабінет „DISTIN-
CTION“ на вулицю Сикстуську ч. 14. І. пов.
Поширений і вивішуваний кабінет з останніми
засидами техніки і знання дорівнює він тепер
європейським заведенням. — Управа. 9—10

ВІДУКИ ДНЯ.

На св. Миколая.

Щороку, коли стужне друга половина гру-
дні, приходять на нашу гіршину земля св. Ми-
колай. Угодник Божий буз — як відомо з пе-
реказів — великим приятелем малих дітей, спо-
магав неможливу дрібноту чим міг і завжди по-
сив при собі солодощі.

З цього пішов звичай дарунків у день св.
Миколая, тільки що той звичай пішов дещо
скісно. Претенсії до дарунків мають не тільки
малі діти, але й більші, до синів включно, а
дистають дарунки переважно ті, які без них
можуть обійтись.

Але св. Миколай не аргументував з особи-
стої візиту на землі в день своїх іменин і з ала-
сноручного розділювання дарунків — по спра-
ведливості. Тому і найбідніша сирітка сягає

„Л Ъ О Т О С“, Львів, Сикстуська 21.

раненько, в день св. Миколая, під подушку. А
як не має подушки, то під кулачком шукає да-
рунку. І все знайде щось для себе... бодай те-
пле місце, де можна загірті другий кулачок.

Направду чудовий звичай наслідують у
нас передовсім школи а ще передовсім касина
і клуби.

По касинах і клубах приготують Мико-
лая цілий рік, себто зараз після останньої не-
дачної імпрези.

— Прощу панства — каже при кінці свята
аранжер. Ми мали за мало часу, щоб усе під-
готувати як слід. Але на другий рік ми зробимо
такого Миколая... — тут робить артистичну па-
узу... — такого Миколая, що ціле місто ахне.

(Все одно: чи це Отинія, чи Львів —
ахне!).

Така заява аранжера помітно обнижує
хвилю нарікань на цьогорічну імпрезу, люди
починають імпровізувати і врешті-решт розхо-
дяться майже задоволені.

Справа Миколая йде покищо на склад,
тим більше, що після того приходить швидко
інші імпрези: Сильвестер, Маланка, а там —
масениці. Вириння вона вечером 17. грудня чер-
гового року.

— Чи є що приготоване на Миколая? —
питають шпорищо аранжера.

— Миколай! Ах, правда. Так єсть. Оче-
видно. Мусимо зробити. Навіть дещо вже го-
тове.

— А чого ще нема?

— Ну... бракує ще скетчу, але автор не від-
мовився ще дефінітивно. Маю надію, що зядеть-
ся мені його переконати.

— А актори?

— В тім то й біда. Ніхто не хоче грати ан-
гела і загалом виступати на сцені.

— Самохід віхав до спальні. Вночі в четвер-
га на п'ятницю 16. ц. м. особовий самохід на-
їхав на партерний дім, пробив лавсім стіну і
зникнув спальною, в якій спали молодята. Моло-
ді подруги ледви чудом оминувли смерті. Па-
сажири самоходу важко потовклились.

— Велика пожежа збухла вночі з п'ятниці
на суботу 17. ц. м. у фабриці лина у Голім у
Дамбі. Пожежу вгасила пожежна сторожа по
кількох годинах. Школи сягають понад 2 міль-
йони корон. Понад 100 робітників стратили
працю.

— Кількагодинна боротьба з вовками під
Хотином. Недалеко м. Хотина стадо вовків напало
в ділі на кілька селянських воїв. Між напад-
ними селянами і зголоділими вовками боротьба
тягнулася кілька годин. Мужчини відбивались
перед вовками килами, сокирами і дрючками.
Жінки кидали між вовків заповнені сиплими соло-
ми, щоб відстрашити зголоділих бестій, але це
нічого не помагало. Щойно допомога селян зі
сусідніх сіл уритувала життя нападеним. Один
з нападених 18-літній хлопчик воєвків не тра-

— А хто буде Миколаєм?
— Типів відповідей до тої ролі в нас а
досить. Але покищо ніхто ще не рішився.
— Бійтеся Бога, так завтра вже Миколай!
— Ви мені це кажете?! Знаю і розумію ці-
лий трагізм ситуації. Але прошу не турбувати
ся — все буде.

І на другий день усі їдуть на появу св.
Миколая, чорта, ангела і несподіванки. Мають
право, бо слово „несподіванки“ було в запро-
шеннях два рази підкреслене.

Заваніс не мали. Не можна було дістати в
останній хвилині. На сцені стоїть дві смерічки,
що стараються наслідувати глухий бір, а на сцені
стоїть настрій вижидання, якого чар добре розу-
міють закохані, мисливці і петенти на посаду.

За кулісами, себто в другім покою але ба-
лачка між аранжером і Миколаєм.

— Дех ваша борода?
— Або я мав її постратися.
— А мітра, а жеза?
— Мала принести пані Оксана.
— Мала принести, але не принесла.
— Віс майор, пане товаришу.
— Добре вам казати!.. Що ми тепер зро-
бимо?

— Пождіть, маю ідею! — скрикує Мико-
лай. — Святий Миколай не прибув і я це про-
голошу.

— А чорт? А ангел?
— Не треба! Адже виступаю.

Третій дзвінок, саль стихає, на сцену ви-
ходить кандидат на Миколая.

— Шановні Панство! Через паспортні
труднощі і припинений закінчений рух святий
Миколай не міг прибути.

— А чорт? — кричить хтось із публіки.

— Є кілька на сцені.

— А ангел?

— Також на сцені. Це наші пані!

Старпані ангели всміхаються, синімі чорта
робить міну а кандидат на Миколая говорить
далі:

— Лишаються ще несподіванки..

— Славно!

— Давайте Іх!

— Цікаво!

— Чи панство сподівалися іншого Мико-
лая?

— Очевидно.

— Власне ми вам зробили несподіванку.

Миколай сходять зі сцени, а на його місце
виходить аранжер свята:

— Прощу панства. Коли в нинішній імпре-
зі й були якісь недотязи, то вже на другий рік..

Галакціон Чинка.

Повідомяємо, що з днем 1. січня 1939 року жур-
нал „Громадянка“ вертається до старої назви

ЖІНКА

та обічно читачам у 1939 році

ДОТЕПЕРІШНІЙ ВИСОКИЙ РІВЕНЬ,
ЦІКАВІЯ БАГАТИЙ ЗМІСТ,
ЗБІЛЬШЕННЯ ОБЕМ,
ЕСТЕТИЧНУ ЗВЕРХНЮ ФОРМУ.

Передплата 10 зок. річно, і зок. місячно. За гра-
ницю 3 долари річно.

— „Нає Фрає Прессе“ перестане виходити —
як повідомляють з Праги — з днем 1. січня
1939 р. Однотчасно з днем 1. січня 1939 р. пе-
рестане виходити у Празі „Проктер Прессе“.

ху. — У пізнім Кавказі і Грузії стада зголо-
ділих воєвків закриваються до сіл і викликають
страшне спустошення. Воєви розмірнали теж
кілька осіб. На зголоділих воєвків зорганізува-
ли спеціальні облоги при участі війська.

МОТОПІРИН-М
Ніколи не почувалися.
Це окреслення стану здоров'я чу-
тко досить часто. Є це звичайна
звириний дзвінок на котар, пере-
студу і под. Перешкоди цілком
так легко прийняти на ніч одну
пастилку МОТОПІРИН.
Набувати в усіх аптеках.

До кінця календарного року „Просвіта“ вже не-
далеко! Чи ви вже стали членом „Просвіти“ і чи
скажи жовтню це читку в її праці?

Н І Н І АТЛАНТИК

Фільм на основі відомої повісті ЛЬОЯ ДАГЛЯСА
БІЛІ ПРАПОРІ
В гол. ролях славний „Малый Чепик“ ДЖЕКІ КУПЕР
і велика трагічна артистка ФЕЯ БЕЙТНЕР.

Посмертні згадки.

Юлія з СІМІНОВИЧІВ ШІЛІНГ-СІНГА-
ЛЕВИЧЕВА.

15. грудня ц. р. відійшла від нас на віки бл. п. Юлія з Сіминовичів Шілінг-Сінгалевичева, що упокоїлася у Львові в 94. році життя. У Покійній розпрощалися ми з одною з тих світанних жіночих постатей „старої дати“ в найкращому розумінні того слова, і яких між нами щораз менше, та які вже набуть належать до історії. Тільки у повістях, оповіданнях і споминах старших письменників відживають перед нами ті зразкові жінки, матері і громадянки з давньої сільської інтелігенції, до яких належала саме Покійна. Вона походила з прастарого українського роду Сіминовичів, що виводиться з боярського роду, відомого м. ін. з їх участі в повстанні проти Ягайлонів в 1315 році. Батько Покійної о. Сильвестер Сіминович був довголітнім парохом в Косові, а з її рідних і стрічних братів відомі м. ін. покійний вже д-р Володимир Сіминович і у живих іще о. ювілят Микола Сіминович, українські діячі в Америці. Покійна була заміжня за бл. п. о. Яковом Шілінг-Сінгалевичем, що був одним з найкращих наших священиків відроджечеської доби 1870—1900 рр. Як управник Москалівки, потім парох Руди в Жидачівщині і Романова в Бобрецьчині, о. Яків поклав багато заслуг для культурного та організаційного розвитку тих околиць і був зразком не тільки свя-

щенника, але й народного діяча. А найвірнішою товаришкою і помічницею в його праці була йому дружина покійна Юлія. Жінка великих чеснот і патріотка, своєю культурною і гостинною вдачею причинялася завжди до того, що її дім був культурним огнищем і осередком близької і дальшої околиці, де заодно панувала атмосфера невсипучої праці та любови до всього рідного і атмосфера пошани для традицій та культури. Належала до тих Паніматок, які були правдивими матерями не тільки своїм дітям, але і своїй парохії, бо вміла слухати селові доброю радою і помічню, мораль-

ною і матеріальною. Покійна виховала у громадянських і патріотичних чеснотах своїх дітей, з яких два вже покійні (наймолодший Микола помер у визвольній боротьбі, як член УГА в Україні), а з трьох живучих відомий м. ін. заслужений діяч Володимир Сінгалевич. Нехай та коротка згадка буде замість китишів на свіжій могилі Покійної. І нехай рідна земля, яку так щиро любила, буде їй пером!

Натиском пальця

маєте змогу наставити
приймач на бажану ста-
цію. Клявіші наставляєте
на 8 найрадіше слуханих
станцій.

Наставляєте і перестав-
ляєте клявіші з одної ста-
ції на другу — за одну
хвилину.

PHILIPS Super 7-39

Добрі волічки

всілякі артикули D. M. C. ч. 2960
М. Ф. І. Л. В. ЛЬВІВ, БОІМІВ 21.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Неділя 18. XII. год. 3.30 попол. „Зако-
лана королева“; год. 7.30 веч. „Дені без
брезні“.
Понеділок 19. XII. год. 6. веч. „Дені
без брезні“.

Театр Різнородностей.

Неділя 18. XII. год. 7.30 веч. „Пан Лям-
берт“.
Понеділок 19. XII. год. 7.30 веч. „Пан
Лямберт“.

Український Театр ім. І. Котлярев-
ського.

ПЕРЕМІШЛІ (сали Над. Дому):

18. XII. Маруся Богуславка.
19. XII. Найвірніший чоловік.
20. XII. Кирка з Львова.
21. XII. Орфей у пеклі.
22. XII. ?
23. XII. Пригода з Черті.
24. XII. ?
25. XII. Невольники.

Вікети скорше продає Нар. Торговля.
К І Н А.

АПОЛІО: „Витла на Бродвею“.
АТЛАНТИК: „Буря на Стаці“ („При-
года в Швабії“).

БАЛТИК: „Король бавиться“, „Герой
наших часів“.
ВАНДА: „Орібна торпеда“, „Кріза
світлана“.

ГРАЖИНА: „Гегем“ на осв. Ол. Мні-
шек.

ЕВРОПА: „Вітва небезпечна“.
ЕМПІР: „Готель у Тиролі“.

КАСІНО: „Льорд Джеф“.
КОПЕРНИК: „Отожа на пустині“.

МАРУСЕНЬКА: „Нині та завжди“.
„Золотий шкід“.

МЕТРО: „Голос серця“, „Фіксер ч.
13“.

МІРАЖ: „Ракета на Марса“.
МУЗА: „Золотова лоса“.

НАКС: „Любов і сльози життя“.
ПАЛАС: „Примари“.

РАЯ: „Павел і Гавел“.
РІЯЛІТО: „Дівчина шукає козачина“.

РОКСІ: Подвійна програма: „Зоря Рі-
вора“, „Проклятий скарб“.

СВІТ: „Кінь іде“, „Каліф з Багдаду“.
СВЯТОВІД: „Корабель невідомий“, „Па-
латка на дні“.

СТИЛЕВЕ: „Банковий Дім“ і ревія
з Фалішевським і Волинським.
ТОН: „У тіні хреста“, „Таїний агент“.
УПІХА: „На межі життя“ та ревія.
ХИМЕРА: „Злодійка“ фільм із життя
шкільної молоді.

ФОТОПЛАСТИНОК:

(за Маріанька)
„Азія: Анан, Сіян“.

ФОТОПЛАСТИНОК „СВЯТОВІД“:

(вул. Коперника ч. 11 дім Ф-и Кайм і Сні)
„Китай, Індокитай“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 18. грудня 1938.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денчик, 8.15
Для села: Газета, Огляд ринку, Кале-
ди, 8.45 Подорожження, Що це таке зор-
ганізоване село, Пісні у вик. міш. хору,
кого год. 10.30 Після богослуження Му-
зика з пл., 11.45 Муз. програма на Ра-
діо, Фейд, 11.57 Сигнал, 12.03 Сімф. по-
радок: орх., спів, 13.00 Вийнятки з творів
Піскудського, 13.05 Гутірка про Підоло-
ниська, 13.15 Музика: орх., пісеньки, а-
кордеон, бандура, 14.40 Трохи пісні, тро-
хи слова, 15.00 Слово-муз. ауд., 15.25
Золота книга громад, 16.30 Спів. реє-
сталь Сл. Орловської-Черв'яцької в супр.
форт., 17.00 Театр Уланів: „Зразкове по-
дружжя“ Л. Гайда, 17.30 Орх., монольо-
ги; у перерві в год. 18.25 Хвилина біда
студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35
„Гостинища Під лавом“ слово-муз. ауд.
20.10 Спортивні вістки, 20.15 Інф. ауд.:
Спорт, спорт, огляд, веч. денчик, звук.
тизвези, програма на завтра, 21.30
„Крайна усмішка“ сл. Логара, 23.00 Ост.
вістки, 23.05 Закінчення аудії.

Понеділок, 19. грудня 1938.

7.00 Ранішній денчик, 7.15 Музика з
пл., 8.00 Аудіція для шкіл, 8.10 Танк.
музика з пл., 11.00 Для шкіл: Вірники
з похваленьми, 11.15 Характеристичні
танки з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Подуше-
на ауд., 13.00 Розр. концерт із пл., 13.30
Аудіція про Монюша для дітей, со-
пран, тенор, сопрано, 14.00 Орх., 14.50
Програма на завтра, 14.55 Спортивні
денчик, 15.00 Театр Уланів для молоді:
„Про Івана, що псалм чоботи шив“ на
осв. Ю. Слоцького, 15.30 Орх., 16.00 По-
пулярний денчик, 16.05 Господарські

вістки, 16.20 Наук. хроніка: Історія, 16.35
Форт., 17.15 Про деякі примети мови су-
часної реклами, 17.30 Сильветки люте-
стів: Гітарове тріо, пояснення, рецитатії,
18.00 Фільм, як окремий рід мистецтва,
18.10 Польські та чужі пісні у вик. В.
Ружинської, медсопр., форт., 19.00 Во-
линська аудіція, 19.30 Розр. концерт у
вик. салон. орх., соп., тенор, 20.35 Веч.
денчик, метеоролог. вістки, спорт, про-
содр., альти, 21.40 Літер. новини, 22.00
грама на завтра, 21.00 Вокальна музика,
„На стаціонарі“ драма, Веселі дрібниці,
23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення аудії.

Вівторок, 20. грудня 1938.

7.00 Ранішній денчик, 7.15 Музика з
пл., 8.00 Ауд. для шкіл, 8.10 Орх., 11.00
Для шкіл: Від класового до сучасного
друку, гутірка для старших дітей, 11.15
Із творчості Еріка Ковеса, пл., 11.57
Сигнал, 12.03 Подушева ауд., 14.00 Із
мандринок над Німаном, Нар. пісні у
виконанні вок. квартету, 14.30 „Довбуш“
поема Ю. Федьковича, у вик. Ю. Геніка
Березовського, 14.45 Господарські вістки,
14.50 Вірша, 14.55 Програма на завтра,
15.00 Маю тринадцять літ, говорюся по-
мій для молоді, 15.15 Техн. сиринька,
15.30 Музика салон. орх., 16.00 Поду-
шевний денчик, 16.08 Господарські віс-
тки, 16.20 Фін-госп. актуалії, 17.00 Оперні
арії у вик. Ст. Драйна, в супр. форт.,
17.30 Денчик, 17.30 З пісенью по хвалі,
18.00 Вікучі вістки з міста та провінції,
18.05 Прогр. резерва, 18.15 Для села: Хл.
сиринька, Кооперативна хвилина, 18.30
Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх.
сопр., тріо, 20.35 Веч. денчик, метеоро-
лог. вістки, спорт, програма на завтра,
21.00 Камер. концерт: сопран, співи,
кларнет, форт., 21.50 Поема золотого ві-
ку, 22.05 Нинішній Шлях, слово-муз.
ауд., 22.55 Інформ. ауд., 23.00 Ост. вістки,
23.05 Закінчення аудії.

Середа, 21. грудня 1938.

7.00 Ранішній денчик, 7.15 Музика з
пл., 8.00 Аудіція для шкіл, 8.10 Добрий
день наймолодшим: Оповідання пісень-
ки, 11.00 Для шкіл: Дорослим Світ Ва-
ну, ауд. для дітей, 11.25 Еріка Ков.
Сигнал, 12.03 Подушева ауд., 14.00 Сімф.
музика з пл., 14.45 Господарські вістки,
14.50 Вірша, 14.55 Програма на завтра,

15.00 Розважати істор. відами для му-
ди, 15.05 Нам концерт, твор. Гіра, пл.
Музика орх., 16.00 Подушевний де-
нчик, 16.05 Господарські вістки, 16.20
І шкеса: Злі і добрі способи дивити
лекцій, 16.35 Вікторини: твор. у супр.
форт., 16.55 Аудіція, 17.00 Сучасні по-
мешники про волю, 17.15 Камеральні
концерт, музика, спів, 18.00 Бачи
ки з міста та провінції, 18.25 Танки з
морських виборів, 18.35 Гутірка з ві-
сцями, 18.30 Гутірка про мову, 18.35
„Поселити безземельні“ 19.00 Розр.
концерт: орх., репертор, спорт, опера
форт., 20.40 Веч. денчик, метеоро-
лог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00
Оповідання про Шкеса: „Моя Шкеса“
ска“, 21.45 Промисл. сл. Гайда, пл.
Повалана музика з пл., 22.00 Танк.
са, у вик. орх., пісеньки, 22.30 Сиринь-
ка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення
аудії.

Четвер 22. грудня 1938.

7.00 Ранішній денчик, 7.15 Музика з
пл., 8.00 Подушевний денчик з пл., 8.10
Ранішні вістки, 11.37 Сигнал, 12.03 По-
душевна аудіція, 14.00 Музика з пл.,
14.50 Вірша, 14.55 Програма на завтра,
15.00 Світ вечір у ринку, 15.15 Класи-
фікація та рад.: „Світ вечір“, 15.30
Денчик, 15.35 Оркестр, 16.00 Господарські
вістки, 16.05 Господарські вістки, 16.20
Фалішевський денчик, 16.35 Техн. сиринька,
17.05 Що хури і їх сиринька, 17.15
Дати протистуборувальні, 17.30 Форт.
театр, твор. Гіра, пл., 18.00 Розр. кон-
церт: орх., репертор, спорт, опера
форт., 20.40 Веч. денчик, метеоро-
лог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00
Оповідання про Шкеса: „Моя Шкеса“
ска“, 21.45 Промисл. сл. Гайда, пл.
Повалана музика з пл., 22.00 Танк.
са, у вик. орх., пісеньки, 22.30 Сиринь-
ка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення
аудії.

БЛЯХАРСЬКА РОБІТНЯ, українська, со-
ціалістична, виконує всілякі бляхарські
роботи спільно і окремо. Осн. Мет.
Гала. Лемківська 11 а. 2972 1-1

Редакторы: д-р Іван Німчук, Іван Кедрын-Рудницький. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów, 1911.
Редакторы: д-р Іван Німчук, Іван Кедрын-Рудницький. Выдавец: Спільна Выдавецтва „Діло”, Львів. З друкарні С-кої Спільна „Діло”, Львів, 1911.